

[Brorsen.]

kommer i Besiddelse af alle borgerlige Rettigheder. Vor Ungdom er optaget af saa mange andre Ting end netop Politik; der er ingen, der lider Skade ved, at man fastsætter en modnere Alder for Udøvelsen af Valgret. Det viser sig jo allerede nu, at der er Lande, hvor man er kommet for langt ned med Valgretsaldere, idet disse Lande nu begynder at sætte den op igen.

Rigsdagen skal træde sammen i November, en Maaned senere end nu. Jeg synes, denne Bestemmelse er udmærket, og ligeledes kan jeg billige, at Finanslovforslaget fremsættes paa et senere Tidspunkt end nu. Om man kan vente til Januar, er vel et Spørgsmaal, der kan overvejes. At der ikke, hvis ikke ganske særlige Forhold gør det nødvendigt, maa fremsættes Forslag efter Midten af Februar, kan jeg ogsaa fuldt ud tiltræde, og jeg kan samtidig sige, at dette forhaabentlig kan medføre, at det Jageri i Slutningen af Rigsdagssamlingerne, som vi har lidt under navnlig i de senere Aar, kan ophøre.

I § 58 bestemmes det, at Finansudvalget bliver bestaaende efter Samlingens Slutning for i særlige Tilfælde at kunne raadspørges af Regeringen. Endvidere kan der ved Lov tillægges særlige Udvalg en tilsvarende Beføjelse. Mon der ikke er Grund til at mane til nogen Forsigtighed? Der maa i hvert Fald advares imod, at vi føres ind i en Tilstand, hvor en partiel Lovgivning gaar sin Gang, enten Rigsdagen er nærværende eller ej.

Om Spørgsmaalet Folkeafstemning handler § 59. Som jeg allerede har sagt, bestemmes i den nuværende Grundlov, at Folkeafstemning skal finde Sted i Tilfælde af Grundlovsendringer, men i det nye Forslag udvides det altsaa til, at Folkeafstemning om ethvert Forslag kan finde Sted, naar enten $\frac{2}{5}$ af Rigsdagens Medlemmer eller $\frac{1}{3}$ af Rigsdagens Medlemmer plus 15 pCt. af Vælgerne begærer det. En vedtagen Lov, der sendes ud til Folkeafstemning, er kun forkastet, hvis et Flertal af de i Afstemningen deltagende Vælgere, dog mindst 35 pCt. af samtlige Vælgere, har stemt derfor. Det sidste synes jeg er en særdeles streng Bestemmelse, og dette sammenholdt med de meget korte Tidsfrister, der er givet, vil sikkert gøre Folkeafstemning ret illusorisk.

Jeg mener, der er Grund til at iagttage nogen Forsigtighed med Hensyn til Spørgsmaalet Folkeafstemning, men paa den anden Side maa det være mere end en Skueret, naar det indføres i Rigets Grundlov. Folke-

afstemningsprincippet er jo her i Europa navnlig knæsat i Schweiz og har, idet man dernede ogsaa har Folkeinitiativ, der bidraget til at dæmme op for en alt for forceret Lovgivning. Det oplyses i en Afhandling, skrevet af Professor Poul Andersen, at i Aarene 1848—1922 forkastedes i Schweiz Halvdelen af de Forbundslove, som blev gjort til Genstand for Folkeafstemning.

Efter § 66 skal der vælges en juridisk Sekretær, der skal behandle de til Rigsdagen indgivne Andragender samt holde sig underrettet om Sager, der behandles af Domstolene, og som har Interesse for Rigsdagen. Forbilledet er den svenske Justitieombudsmand, men denne har jo ganske anderledes vigtige Beføjelser og betragtes for at være Indehaver af et af de vigtigste Embeder i Riget.

Spørgsmaalet er først, om man ikke kan undvære denne Embedsmand. Jeg frygter noget for at indføre en ny Institution. Maaske det ikke drejer sig om større Beløb til at begynde med, men vi har jo Erfaring for, at selv om en Institution begynder beskedent, vokser den sig stor i Aarens Løb. Skulde Resultatet imidlertid blive, at vi skal have en saadan juridisk Sekretær, vil jeg henstille, at han ogsaa faar visse Beføjelser over for Administrationen, f. Eks. til at undersøge det store Antal Cirkulærer, der mellem Aar og Dag udsendes af Ministerierne, og meddele Rigsdagen, hvorvidt Love og Cirkulærer er i nøje Overensstemmelse med hinanden.

Hvad angaar Paragrafferne vedrørende Folkekirken, er de enslydende med den gældende Grundlovs. Mellem de 3 Forligspartier er opnaaet Enighed om følgende Udtalelse:

„Paa givne Foranledning er det desuden udtalt fra alle Sider, at de Midler og Indtægter, der er tillagt Folkekirken, ikke tænkes formindsket, medmindre saadant ved Lovgivningen om Folkekirkens Forhold maatte blive bestemt.“

De konservative Medlemmer vil maaske hævde, at de her har faaet en Indrømmelse fra Regeringspartierne, men, oprigtig talt, jeg synes ikke, den er ret meget værd — ja, vel egentlig er ganske betydningsløs. Det konservative Folkepartis Nøjsomhed er her manifesteret, synes jeg, paa en særdeles oplysende Maade. Jeg vil om dette sige, at vi fra Venstres Side ønsker indsat i selve Grundloven, at disse folkekirkelige Midler skal henligge og tjene saa absolut ud i Fremtiden til de Formaal, hvortil de i sin Tid er tilvejebragt.

I § 77 hedder det: